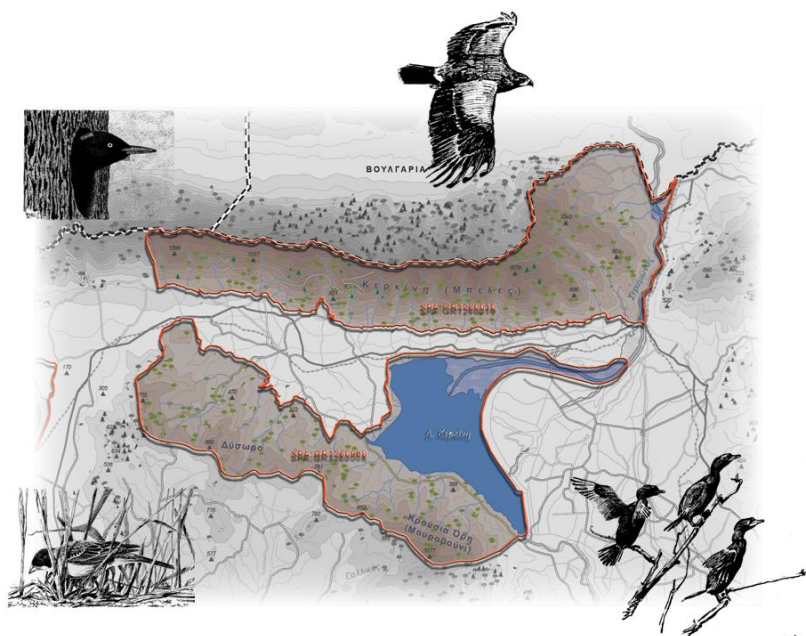


Αναθέτουσα Αρχή:
Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. - Δ/νση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού Τμήμα
Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος

**Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων
σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού
των Ζωνών Ειδικής Προστασίας
της ορνιθοπανίδας**

Παραδοτέο 2
**Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισμού
ανάλογα με τις οικολογικές τους
απαιτήσεις**



Ανάδοχος:
Γραφείο Μελετών
ΤΑΣΟΣ ΔΗΜΑΛΕΞΗΣ

Ιούλιος 2009

Ομάδα Μελέτης:

Τάσος Δημαλέξης	Δρ Βιολογίας	Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου
Θάνος Καστρίτης	Δρ Ωκεανογραφίας	Συντονισμός του έργου, Συντονισμός ομάδας οικολογικών απαιτήσεων
Κώστας Γρίβας	Γεωπόνος MSc	Συντονισμός ομάδας απειλών/μέτρων διατήρησης ειδών χαρακτηρισμού
Άρης Μανωλόπουλος	Περιβαλλοντολόγος	Σχεδιασμός και ανάπτυξη Βάσης Δεδομένων
Νίκη Καρδακάρη	Ορνιθολόγος	Ομάδα οικολογικών απαιτήσεων
Λευτέρης Κακαλής	Δασολόγος - Ορνιθολόγος	Ομάδα οικολογικών απαιτήσεων
Σταύρος Ξηρουχάκης	Δρ Βιολογίας	Ομάδα οικολογικών απαιτήσεων
Χρήστος Τσαϊτουρίδης	Δρ Νομικής	Νομικός σύμβουλος
Clairie Papazoglou	Regional Director of European Division, BirdLife International	Επιστημονικός σύμβουλος
Boris Barov	European Conservation Manager, BirdLife International	Επιστημονικός σύμβουλος

Εισαγωγή

Στο παρόν παραδοτέο περιγράφεται η ομαδοποίηση των ειδών χαρακτηρισμού, που προέκυψε αναλύοντας τις οικολογικές τους απαιτήσεις. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται:

- Η κατηγοριοποίηση των ειδών χαρακτηρισμού σε ομάδες ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις.
- Σύντομη περιγραφή των οικολογικών απαιτήσεων και απειλών κάθε ομάδας ειδών χαρακτηρισμού.
- Διαγράμματα με τα σημαντικότερα ενδαιτήματα για κάθε ομάδα ειδών χαρακτηρισμού.
- Διαγράμματα με τις σημαντικότερες απειλές για κάθε ομάδα ειδών χαρακτηρισμού.
- Διαγράμματα με τα σημαντικότερα ενδαιτήματα-απειλές συνολικά για όλα τα είδη χαρακτηρισμού.
- Περιγραφή των ενδαιτημάτων των ειδών χαρακτηρισμού.
- Περιγραφή των ενδαιτημάτων των ειδών χαρακτηρισμού.

1) Κατηγοριοποίηση των ειδών χαρακτηρισμού σε ομάδες ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις:

Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη Χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθολογίας
 Ομαδοποίηση ειδών Χαρακτηρισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις

Μεγάλα σπορακίτα:	Μεγάλα σπορακίτα:	Μεγάλα σπορακίτα:	Μεγάλα σπορακίτα:	Μεγάλα σπορακίτα:	Είδη αγροβιότοκων οικοσυστημάτων
<p>Μεγάλα σπορακίτα:</p> <p><i>Gypaetus barbatus</i> <i>Neophron percnopterus</i> <i>Gyps fulvus</i> <i>Aegypius monachus</i> <i>Aquila pomarina</i> <i>Aquila clanga</i> <i>Aquila heliaca</i> <i>Aquila chrysaetos</i> <i>Circus gallicus</i> <i>Haliaeetus albicilla</i> <i>Hieraetus fasciatus</i> <i>Hieraetus pennatus</i> <i>Pandion haliaeetus</i> <i>Buteo buteo</i> <i>Buteo rufinus</i> <i>Peris aptivorus</i> <i>Circus aeruginosus</i> <i>Circus cyaneus</i> <i>Circus macrourus</i> <i>Circus pygargus</i> <i>Milvus migrans</i> <i>Accipiter brevipes</i></p>	<p>Μεγάλα σπορακίτα:</p> <p><i>Callidus minutus</i> <i>Callidus ferruginea</i> <i>Charadrius alexandrinus</i> <i>Charadrius dubius</i> <i>Charadrius hiaticula</i> <i>Callidus canutus</i> <i>Callidus alba</i> <i>Callidus temminckii</i> <i>Callidus alpina</i> <i>Tringa erythropus</i> <i>Tringa nebulara</i> <i>Tringa ochropus</i> <i>Puvialis apricaria</i> <i>Puvialis squatarola</i> <i>Varellus varellus</i> <i>Limicola falchellus</i> <i>Philoobolus pugnax</i> <i>Lymnocyprpes minimus</i> <i>Haematopus ostralegus</i> <i>Himantopus himantopus</i> <i>Vanelus spinosus</i> <i>Recurvirostra avosetta</i> <i>Gallinago gallinago</i> <i>Limosa lapponica</i> <i>Numenius phaeopus</i> <i>Numenius arquata</i> <i>Numenius tenuirostris</i> <i>Actitis hypoleucos</i> <i>Arenaria interpres</i> <i>Limosa limosa</i> <i>Tringa glareola</i> <i>Tringa totanus</i> <i>Tringa stagnatilis</i> <i>Phoenicopus roseus</i> <i>Glareola pratincola</i></p>	<p>Μεγάλα σπορακίτα:</p> <p><i>Spodiops - Τετρακτύλοπυρα:</i></p> <p><i>Ixobrychus minutus</i> <i>Nycticorax nycticorax</i> <i>Ardeola ralloides</i> <i>Casmerodius albus</i> <i>Egretta garzetta</i> <i>Botaurus stellaris</i> <i>Ardea cinerea</i> <i>Ardea purpurea</i> <i>Ciconia nigra</i> <i>Ciconia ciconia</i> <i>Plegadis falcinellus</i> <i>Platalea leucorodia</i> <i>Pelecanus onocrotalus</i> <i>Pelecanus crispus</i> <i>Phalacrocorax pygmaeus</i> <i>Phalacrocorax carbo</i></p>	<p>Μεγάλα σπορακίτα:</p> <p><i>Gavia arctica</i> <i>Cygnus olor</i> <i>Anser erythropus</i> <i>Anser albifrons</i> <i>Anser anser</i> <i>Branta ruficollis</i> <i>Tadorna tadorna</i> <i>Tadorna ferruginea</i> <i>Anas strepera</i> <i>Anas platyrhynchos</i> <i>Anas penelope</i> <i>Anas clypeata</i> <i>Anas acuta</i> <i>Anas querquedula</i> <i>Anas crecca</i> <i>Aythya ferina</i> <i>Aythya nyroca</i> <i>Aythya fuligula</i> <i>Mareca rufina</i> <i>Bucephala clangula</i> <i>Mergus mergamser</i> <i>Mergus serrator</i> <i>Mergellus albellus</i> <i>Oxyura leucocephala</i> <i>Fulica atra</i> <i>Podiceps grisegera</i> <i>Podiceps cristatus</i> <i>Podiceps nigricollis</i> <i>Tachypterus ruficollis</i> <i>Porzana porzana</i> <i>Porzana parva</i> <i>Bonasa bonasia</i> <i>Tetrao urogallus</i> <i>Columba palumbus</i> <i>Dendrocyops medius</i> <i>Dendrocyops leucotis</i> <i>Dendrocyops sylvacus</i> <i>Picus viridis</i> <i>Picus canus</i> <i>Dryocopus martius</i> <i>Picoides tndactylus</i> <i>Parus lugubris</i> <i>Sitta krupperi</i> <i>Ficedula semitorquata</i> <i>Phylloscopus borealis</i></p>	<p>Ευοδοίτα - Τετρακτύλοπυρα:</p> <p><i>Alcedo gularis</i> <i>Alecto</i> <i>Columba</i> <i>Cyx</i> <i>Oris tarda</i> <i>Burhinus oedipennus</i> <i>Streptopelia turtur</i> <i>Emberiza caesia</i> <i>Emberiza cia</i> <i>Emberiza cineracea</i> <i>Emberiza hortulana</i> <i>Emberiza caesia</i> <i>Emberiza melanocephala</i> <i>Miliaria calandra</i> <i>Merops alpester</i> <i>Coracias garrulus</i> <i>Oriolus oriolus</i> <i>Calandrella brachydactyla</i> <i>Galerida cristata</i> <i>Alauda arvensis</i> <i>Anthus campestris</i> <i>Passer hispaniolensis</i> <i>Apus apus</i> <i>Apus melba</i> <i>Riparia riparia</i> <i>Hirundo rustica</i> <i>Delichon urbica</i> <i>Motacilla flava</i> <i>Hippobolus pallida</i> <i>Hippobolus olivaceus</i> <i>Sylvia hortensis</i> <i>Sylvia rupestris</i> <i>Sylvia melanocephala</i> <i>Sylvia cantillans</i> <i>Sylvia nisoria</i> <i>Lanius collurio</i> <i>Lanius minor</i> <i>Lanius senator</i> <i>Lanius nubicus</i> <i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i> <i>Pyrrhocorax graculus</i> <i>Corvus monedula</i> <i>Sitta neuraeae</i> <i>Tichodroma muraria</i> <i>Oenanthe hispanica</i> <i>Monticola saxatilis</i> <i>Monticola solitarius</i> <i>Montifringilla nivalis</i> <i>Pruvella collaris</i></p>	

2) Περιγραφή των οικολογικών απαιτήσεων – απειλών των ομάδων των ειδών χαρακτηρισμού:

Μεγάλα αρπακτικά:

Στην κατηγορία αυτή τα ενδιαιτήματα που χρησιμοποιούνται περισσότερο περιλαμβάνουν τόσο ανοιχτές, όσο και δασώδεις εκτάσεις. Έτσι, τα φυλλοβόλα και κωνοφόρα δάση αποτελούν ενδιαιτήματα φωλεοποίησης για πολλά είδη (*Aquila pomarina*, *Agypius monachus*, *Hieraetus pennatus* κ.α.), αλλά και τροφοληψίας (π.χ. *Pernis apivorus*). Σημαντικό ρόλο στην οικολογία των ειδών αυτών παίζουν οι βραχώδεις πλαγιές στην ενδοχώρα αλλά και στο παράκτιο περιβάλλον, καθώς αποτελούν σημαντικό ενδιαιτήμα φωλεοποίησης για πολλά είδη (π.χ. *Gyps fulvus*, *Aquila chrysaetos*). Οι ανοιχτές εκτάσεις, όπως οι περιοχές με μακία βλάστηση και οι καλλιεργούμενη γη αποτελούν κατά κύριο λόγο τα βασικά ενδιαιτήματα τροφοληψίας των μεγάλων αρπακτικών. Επίσης, κάποια είδη όπως οι Κίρκοι (*Circus sp.*) τρέφονται σε υγροτόπους. Η τροφή των μεγάλων αρπακτικών περιλαμβάνει κυρίως θηλαστικά και πτηνά, ενώ ορισμένα είδη είναι πτωματοφάγα. Αρκετά είδη της κατηγορίας αυτής είναι μεταναστευτικά.

Τα μεγάλα αρπακτικά είναι ιδιαίτερα ευάλωτα είδη και αντιμετωπίζουν πολλές και σοβαρές απειλές. Είναι χαρακτηριστικό, ότι από τα συνολικά 22 είδη της κατηγορίας αυτής, τα 15 χαρακτηρίζονται ως απειλούμενα στον νέο Κόκκινο Κατάλογο των Απειλούμενων Πουλιών, που συνέταξε πρόσφατα η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία. Οι κύριες απειλές των αρπακτικών σχετίζονται με την υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων τους (εγκατάλειψη παραδοσιακής γεωργίας, ακατάλληλη διαχείριση δασών, ρύπανση, οικιστική ανάπτυξη) και κατά συνέπεια την αδυναμία εύρεσης τροφής. Επίσης, αντιμετωπίζουν μεγάλα προβλήματα από τη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για την καταπολέμηση των «επιβλαβών» θηλαστικών (λύκος, αλεπού, κουνάβι κλπ), καθώς και από τη λαθροθηρία. Θα πρέπει να σημειωθεί ακόμη ότι πρόκειται για είδη ιδιαίτερα ευαίσθητα στην ανθρωπογενή όχληση. Τέλος, η λανθασμένη χωροθέτηση Αιολικών Πάρκων μπορεί να δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα θανάτωσης σε πολλά μεγάλα αρπακτικά.

Γερακοειδή:

Τα γεράκια χρησιμοποιούν ανοικτές εκτάσεις, όπως λιβάδια, θαμνώνες και καλλιεργούμενη γη για την τροφοληψία τους. Οι βραχώδεις πλαγιές αποτελούν το κύριο ενδιαίτημα τροφοληψίας τους, με ορισμένα είδη να προτιμούν παράκτιους βραχώδεις σχηματισμούς (*Falco eleonora*, εν μέρει *Falco peregrinus*). Ειδική περίπτωση αποτελεί το Κιρκινέζι (*Falco naumanni*), το οποίο φωλιάζει κατά αποικίες σχεδόν αποκλειστικά σε παλιά κτίρια. Τα γεράκια τρέφονται κατά κύριο λόγο με μικρά πουλιά και θηλαστικά, καθώς και με έντομα.

Η εντατικοποίηση της γεωργίας, η οικιστική ανάπτυξη, η εγκατάλειψη παραδοσιακών χρήσεων γης υποβαθμίζουν τα ενδιαίτηματα αναπαραγωγής και τροφοληψίας των γερακοειδών. Επίσης, τα φυτοφάρμακα, η καταδίωξη και η όχληση αποτελούν σημαντικές απειλές για αυτήν την κατηγορία ειδών.

Νυκτόβια:

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται είδη που αναπαράγονται και τρέφονται σε ανοικτές εκτάσεις (*Asio flammeus*, *Tyto alba* κλπ), αλλά και σε πιο δασωμένες περιοχές (π.χ. *Strix aluco*). Επίσης, ορισμένα είδη, όπως η Κουκουβάγια (*Athene noctua*) και η Τυτώ (*Tyto alba*) αναπαράγονται πολλές φορές κοντά στον άνθρωπο. Τα νυκτόβια αρπακτικά τρέφονται με μικρά θηλαστικά και πουλιά, ενώ είναι όλα επιδημητικά.

Οι κυριότερες απειλές για τα νυκτόβια αρπακτικά είναι η εγκατάλειψη των παραδοσιακών χρήσεων γης, η χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων και η ακατάλληλη διαχείριση των δασών. Επίσης, η ρύπανση από αγροχημικά, η οικιστική ανάπτυξη, η καταδίωξη και η ανθρωπογενής όχληση απειλούν τα είδη αυτά.

Θαλασσοπούλια:

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει 5 είδη πουλιών, τα οποία είναι άμεσα συνδεδεμένα με το θαλάσσιο περιβάλλον. Τα είδη αυτά αναπαράγονται σε απόκρημνες βραχώδεις ακτές σε νησιά και νησίδες του Αιγαίου και Ιονίου πελάγους. Με εξαίρεση των Θαλασσοκόρακα (*Phalacrocorax aristotelis*), τα υπόλοιπα είδη αναπαράγονται σε αποικίες. Όλα τα θαλασσοπούλια είναι αποκλειστικά ψαροφάγα.

Η υποδομές τουρισμού σε παράκτιες και νησιωτικές περιοχές υποβαθμίζουν τα ενδιαίτηματα αναπαραγωγής των θαλασσοπουλιών, ενώ η όχληση που προκαλείται από σκάφη αναψυχής στις απομακρυσμένες αναπαραγωγικές αποικίες είναι σημαντική. Επίσης, η θαλάσσια ρύπανση, όπως π.χ. οι πετρελαιοκηλίδες μπορούν τόσο να υποβαθμίσουν το ενδιαίτημα, όσο και να προκαλέσουν άμεση θανάτωση των ειδών αυτών. Ειδική απειλή για τα θαλασσοπούλια αποτελεί η τυχαία παγίδευσή τους σε αλιευτικά εργαλεία (παραγάδια, δίχτυα) και επομένως η έκταση του συγκεκριμένου προβλήματος στις ελληνικές θάλασσες πρέπει να διερευνηθεί ενδελεχώς. Επίσης, η ύπαρξη αρουραίων ή ανταγωνιστικών ειδών, όπως η Ασημόγλαροι και οι Κουρούνες, μπορεί να μειώσει σημαντικά την αναπαραγωγική επιτυχία.

Γλαρόμορφα:

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα είδη γλάρων και γλαρονιών. Πρόκειται για είδη, τα οποία αναπαράγονται πάντα κοντά στο νερό, κυρίως σε παράκτια περιβάλλοντα. Τα βασικά ενδιαιτήματα αναπαραγωγής και τροφοληψίας περιλαμβάνουν λιμνοθάλασσες, στάσιμα γλυκά και αλμυρά νερά, αλυκές, θαλάσσιους όρμους κλπ. Αναπαράγονται σε αποικίες και τρέφονται κυρίως με ψάρια.

Οι βασικές απειλές για τα γλαρόμορφα σχετίζονται με την υποβάθμιση-καταστροφή των ενδιαιτημάτων αναπαραγωγής και τροφοληψίας. Έτσι, οι αποξηράνσεις υγροτόπων, οι προσχώσεις ρεμάτων ή ακτών, η κατασκευή φραγμάτων και άλλων εγγειοβελτιωτικών έργων προκαλούν προβλήματα στα είδη αυτά. Επίσης, η όχληση από τον άνθρωπο ή τα κατοικίδια ζώα στις αναπαραγωγικές αποικίες αποτελεί σημαντικό πρόβλημα.

Παρυδάτια:

Τα παρυδάτια αποτελούν μια μεγάλη κατηγορία πουλιών, τα περισσότερα από τα οποία σταθμεύουν κατά τη μετανάστευση ή διαχειμάζουν στη χώρα μας. Κάποια από αυτά, όπως ο Καλαμοκανάς (*Himantopus himantopus*) και ο Στρειδοφάγος (*Haematopus ostralegus*) αναπαράγονται στους ελληνικούς υγροτόπους. Τα παρυδάτια για την τροφοληψία τους χρησιμοποιούν ενδιαιτήματα με ρηχά νερά, όπως υγρά λιβάδια, αλυκές, στάσιμα νερά, λασποτόπια, λιμνοθάλασσες, αλμυρά έλη κλπ. Τρέφονται με ασπόνδυλα, καρκινοειδή κ.α.

Η υποβάθμιση-καταστροφή των ενδιαιτημάτων τους αποτελεί τη σημαντικότερη απειλή για τα είδη αυτά. Δεδομένου ότι τα περισσότερα είδη της κατηγορίας είναι μεταναστευτικά, η υποβάθμιση ακόμα και μικρών υγροτόπων είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς διασπάται το δίκτυο των υγροτοπικών εκτάσεων, που χρησιμοποιούν τα παρυδάτια ως ενδιάμεσους σταθμούς ξεκούρασης και ανεφοδιασμού κατά τη διάρκεια της μετανάστευσης. Κάποια είδη παρυδάτιων απειλούνται από το κυνήγι-λαθροθηρία (π.χ. *Vanellus vanellus*), ενώ για τα αναπαραγόμενα είδη, αποτελεί απειλή η βόσκηση βοοειδών στους υγροτόπους, καθώς μπορούν να καταστραφούν οι φωλιές, που βρίσκονται στο έδαφος.

Ερωδιοί και Πελεκάνομορφα:

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι ερωδιοί, οι πελαργοί, οι πελεκάνοι, καθώς και η Χαλκόκοτα (*Plegadis falcinellus*), η Χουλιανομύτα (*Platalea leucorodia*), ο Κορμοράνος (*Phalacrocorax carbo*) και η Λαγγόνα (*Phalacrocorax pygmaeus*). Κοινό χαρακτηριστικό της πλειοψηφίας των ειδών αυτών, εκτός βέβαια από την άμεση συσχέτιση τους με το υδάτινο περιβάλλον, αποτελεί το γεγονός ότι πρόκειται για είδη τα οποία αναπαράγονται σε αποικίες σε δέντρα κοντά στις περιοχές τροφοληψίας τους. Επομένως, εκτός από τα υγροτοπικά ενδιαίτηματα (στάσιμα γλυκά και αλμυρά νερά, υγρά λιβάδια, αλυκές, λιμνοθάλασσες, καλαμιώνες), πολύ σημαντικό ενδιαίτημα για την αναπαραγωγή τους αποτελούν τα αλουβιακά και υδροχαρή δάση. Τρέφονται κατά κύριο λόγο με ψάρια (ερωδιοί, πελεκάνοι, Κορμοράνος, Λαγγόνα), αλλά και με ασπόνδυλα, αμφίβια, ερπετά κ.α. (πελαργοί, ερωδιοί, Χουλιανομύτα, Χαλκόκοτα). Τέλος, τα περισσότερα είδη της κατηγορίας αυτής είναι μεταναστευτικά.

Οι αποξηράνσεις υγροτόπων και τα υπόλοιπα εγγειοβελτιωτικά έργα υποβαθμίζουν και καταστρέφουν τα ενδιαίτηματα αναπαραγωγής και τροφοληψίας των ειδών αυτών. Επίσης, ορισμένα είδη, όπως οι πελεκάνοι, είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα στην ανθρώπινη όχληση κατά την αναπαραγωγική περίοδο και επομένως οι ανθρωπογενείς οχλούσες δραστηριότητες αποτελούν σημαντική απειλή για τα είδη αυτά.

Υδροβία:

Πρόκειται για μια μεγάλη κατηγορία πουλιών, η οποία περιλαμβάνει τις χήνες, τις πάπιες, τα βουτηχτάρια, τις πουλάδες. Όλα αυτά τα είδη εξαρτώνται από το υδάτινο περιβάλλον και φωλιάζουν κυρίως σε παρόχθια βλάστηση. Τρέφονται σε γλυκά και αλμυρά στάσιμα νερά, λιμνοθάλασσες, αλμυρά έλη, αλυκές, λασποτόπια, αλίπεδα κλπ. με υδροχαρή φυτική ύλη, ασπόνδυλα κ.α. Οι χήνες (*Anser sp.* & *Branta ruficollis*) τρέφονται επίσης σε υγρά λιβάδια, αλλά και σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Γενικά, τα είδη της ομάδας αυτής προτιμούν περιοχές βαθύτερες και πιό «ανοιχτές», με λιγότερη βλάστηση σε σχέση με τα παρυδάτια και τους ερωδιούς. Επίσης, πολλά είδη παπιών και χηνών της κατηγορίας επισκέπτονται τη χώρα μας για να διαχειμάσουν.

Στα υδροβία είδη η υποβάθμιση/καταστροφή των ενδιαιτημάτων τους λόγω αποξηράνσεων, εγγειοβελτιωτικών έργων, επιχωματώσεων, ρύπανσης αποτελεί τη σημαντικότερη απειλή. Επίσης, επειδή πολλά είδη της κατηγορίας αυτής είναι θηρεύσιμα, το κυνήγι αποτελεί απειλή, ενώ και σε αυτά που το κυνήγι απαγορεύεται, διαπιστώνονται φαινόμενα λαθροθηρίας.

Ενδοδασικά:

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται είδη, τα οποία έχουν ως βασικά ενδαιτήματα αναπαραγωγής και τροφοληψίας πλατύφυλλα φυλλοβόλα ή αειθαλή, κωνοφόρα, καθώς και μικτά δάση. Επίσης, τα είδη αυτά χρησιμοποιούν ως ενδαιτήματα δενδροκαλλιέργειες ή αστικά πάρκα. Φωλιάζουν σε δέντρα και τρέφονται με έντομα, καρπούς και σπόρους. Με εξαίρεση τα δύο είδη Μυγοχάφτη (*Ficedula sp.*) και τον Βουνοφυλλοσκόπο (*Phylloscopus bonelli*), τα υπόλοιπα είδη είναι επιδημητικά.

Όπως είναι αναμενόμενο οι ανθρώπινες δραστηριότητες που σχετίζονται με την υποβάθμιση των δασικών οικοσυστημάτων αποτελούν τις σημαντικότερες απειλές για τα ενδοδασικά είδη. Έτσι, οι αποψιλωτικές υλοτομίες και η ακατάλληλη διαχείριση των δασών είναι οι βασικές αιτίες που υποβαθμίζουν τα ενδαιτήματα αναπαραγωγής και τροφοληψίας των ενδοδασικών ειδών.

Είδη αγρολιβαδικών οικοσυστημάτων:

Στη μεγάλη αυτή κατηγορία περιλαμβάνονται είδη που ενδημούν σε ανοιχτές περιοχές. Έτσι, περιλαμβάνονται είδη χαρακτηριστικά του μεσογειακού τοπίου (μακία και φρύγανα), όπως οι τσιροβάκοι (*Sylvia sp.*), τα τσιχλόνια (*Emberiza sp.*) και οι κεφαλάδες (*Lanius sp.*). Επίσης, περιλαμβάνονται τα αγροτικά είδη (π.χ. *Anthus campestris*, *Alauda arvensis*), καθώς και αυτά των αλπικών λιβαδιών (π.χ. *Pyrrhocorax pyrrhocorax*, *Prunella collaris*). Βασικά ενδιαίτηματα για τα είδη της κατηγορίας αυτής είναι η καλλιεργούμενη γή, τα λιβάδια (μεσόφιλα, ξηρά, αλπικά), οι περιοχές με φρύγανα και μακία βλάστηση, οι θαμνώνες, οι εσωτερικοί κρημνοί κ.α. Τα περισσότερα είδη φωλιάζουν στο έδαφος ή σε θάμνους, ενώ στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται και τα χελιδόνια-σταχτάρες, τα οποία φωλιάζουν σε κτίρια. Η τροφή των ειδών αυτών περιλαμβάνει έντομα, σπόρους, καρπούς.

Οι απειλές των ειδών αυτών συνδέονται σχεδόν αποκλειστικά με την υποβάθμιση-καταστροφή των ενδιαιτημάτων αναπαραγωγής και τροφοληψίας. Έτσι, σημαντικότερες απειλές αποτελούν η εγκατάλειψη της παραδοσιακής κτηνοτροφίας, γεγονός που οδηγεί στην δάσωση των ανοιχτών εκτάσεων. Επίσης, η εντατικοποίηση της γεωργίας και η εγκατάλειψη των παραδοσιακών γεωργικών πρακτικών υποβαθμίζουν το ενδιαίτημα, καθώς καταστρέφονται σημαντικά για την οικολογία των ειδών χαρακτηριστικά του αγροτικού τοπίου, όπως οι φυτοφράκτες, τα διάσπαρτα δέντρα, οι ξερολιθιές, η παραποτάμια βλάστηση. Με τις σύγχρονες γεωργικές πρακτικές συνδέονται και δύο ακόμη απειλές: οι αναδασμοί, οι οποίοι αλλοιώνουν εντελώς το αγροτικό τοπίο, και η ρύπανση από αγροχημικά. Άλλες σημαντικές απειλές είναι η οικιστική και η τουριστική ανάπτυξη, ιδίως στις παράκτιες περιοχές, το κυνήγι-λαθροθηρία για είδη όπως τα *Alectoris graeca*, *Coturnix coturnix*, *Crex crex* και οι πυρκαγιές.

3) Σημαντικότερα ενδιαιτήματα και απειλές συνολικά για όλα τα είδη χαρακτηρισμού:

4) Περιγραφή των ενδiciaτημάτων των ειδών χαρακτηρισμού:

Ενδiciaτηματα

Αυτή η ταξινόμηση βασίζεται στο *A classification of Palaearctic Habitats* (Devillers and Devillers-Terschuren, 1996) και γι' αυτό είναι συμβατή με την ταξινόμηση των ενδiciaτημάτων που χρησιμοποιείται από το πρόγραμμα βιοτόπων CORINE (*Habitats of the European Community*, Devillers et al, 1991), η οποία αποτελεί την βάση για την νομοθεσία της ΕΕ όπως την Οδηγία για τους Οικότοπους, και καθώς και για άλλες πανευρωπαϊκές πρωτοβουλίες σε σχέση με την διατήρηση των ενδiciaτημάτων.

Δάση και δασικές εκτάσεις

251 Αλλουβιακά και υδροχαρή δάση

Δέντρα και θαμνώδης βλάστηση σε παραποτάμια και παραλίμνια πλημμυρισμένες εκτάσεις, βάλτους, έλη και τέλματα.

252 Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση

Δάση και δασικές εκτάσεις αυτοχθόνων φυλλοβόλων δέντρων, (όχι σε πλημμυρισμένες εκτάσεις ή βαλτότοπους). Δάση που κυριαρχούνται από φυλλοβόλα πλατύφυλλα είδη, αλλά περιλαμβάνουν και αειθαλή πλατύφυλλα δέντρα, συμπεριλαμβάνονται σε αυτή την κατηγορία.

253 Πλατύφυλλα αειθαλή δάση

Δάση και δασικές εκτάσεις που κυριαρχούνται από πλατύφυλλα αειθαλή δέντρα (σκληρόφυλλα) ή από φοίνικες.

254 Μικτά Δάση

Δάση και δασικές εκτάσεις πλατύφυλλων και κωνοφόρων δέντρων με παρόμοιο ποσοστό κάλυψης (σε ίση κυριαρχία). Εδώ συμπεριλαμβάνονται μεικτές φυτοκοινωνίες φυλλοβόλων και κωνοφόρων δέντρων στις οποίες και τα δύο είδη έχουν κυρίαρχο ρόλο και σχετίζονται με πρωτογενή φυλλοβόλα δάση. Μικτά κωνοφόρα και πλατύφυλλα αειθαλή δάση δεν συμπεριλαμβάνονται στη κατηγορία αυτή και θα πρέπει να ταξινομούνται είτε ως *Αυτοφυή κωνοφόρα δάση* είτε ως *Πλατύφυλλα αειθαλή δάση*.

256 Αυτοφυή δάση κωνοφόρων

Δάση και δασικές εκτάσεις αυτοφυών κωνοφόρων δέντρων (όχι σε πλημμυρισμένες εκτάσεις ή βαλτότοπους). Δάση που κυριαρχούνται από κωνοφόρα, αλλά περιλαμβάνουν και πλατύφυλλα αειθαλή δέντρα, περιλαμβάνονται στην κατηγορία αυτή.

257 Οικότονος των δασοορίων

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει σχηματισμούς στην μεταβατική ζώνη μεταξύ ορεινών δασών και αλπικής ζώνης, εκεί όπου τα υπο-αλπικά δάση παραχωρούν τη θέση τους σε αλπικούς θάμνους (*πρόκειται για νανόμορφους θάμνους δασικών ειδών, όπως το αγριόκεδρο Juniperus nana*) και σε αλπικά λιβάδια. Χαρακτηρίζονται από διασκορπισμένα μεμονωμένα δέντρα, σχετικά κακόμορφα (*-λόγω των ισχυρών ανέμων, κ.λπ.*), που διακόπτουν αλπικούς θαμνώδες ή λιβάδια, μέσω ενός μακρο-μωσαϊκού αλπικών θαμνώνων και λιβαδιών με διασκορπισμένες νησίδες δάσους, ή μέσω χαλαρών ή ανοιχτών δασικών συστάδων με υποόροφο αποτελούμενο από αλπικά στοιχεία, όπως ερεϊκώνες.

Τα δέντρα/ θάμνοι καταλαμβάνουν μία στενή ζώνη η οποία ποικίλει ανάλογα με το υψόμετρο, το γεωγραφικό πλάτος, την έκθεση και άλλες κλιματικές ή εδαφικές συνθήκες.

Θαμνώνες

262 Ερεϊκώνες

Χαμηλή βλάστηση που κυριαρχείται από νανόμορφους θάμνους, όπου η διαδοχή σε δάσος παρεμποδίζεται φυσικά από το δριμύ κλίμα ή τεχνητά από φωτιά, βόσκηση και καθαρισμούς.

263 Σκληρόφυλλοι θάμνοι/ μακί (μακκία βλάστηση)/ φρύγανα (garrigue)

Αείφυλλες ή σκληρόφυλλες θαμνώδεις κοινότητες της Μεσογείου ή θερμές εύκρατες υγρές περιοχές. Κατά κύριο λόγω απαντώνται ως στάδια επανεποικισμού και υποβάθμισης των αείφυλλων πλατύφυλλων δασών (διατηρούμενα μέσω βόσκησης και φωτιάς), αλλά μερικές φορές εμφανίζονται και σε φυλλοβόλα δάση, στέπες και ερημικές περιοχές. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει φρύγανα (*garrigue*): μαξιλαρόμορφοι θερμο-μεσογειακοί σκληρόφυλλοι σχηματισμοί, συχνά αγκαθωτοί και φυλλοβόλοι κατά τη περίοδο του καλοκαιριού, χαμηλότεροι και πιο αραιοί σε σχέση με άλλους σχηματισμούς.

264 Θαμνώνες

Θαμνώδεις κοινότητες βόρειων, ή στεππικών διαπλάσεων, όπως οι ορεινοί και αρκτικοί θαμνώνες κωνοφόρων και οι υποαλπικές και ορεινές-μεσογειακές κοινωνίες θάμνων, καθώς και επανεποικισμένες (φυτο)κοινωνίες φυλλοβόλων και εύκρατων κωνοφόρων δασών.

Λιβάδια

266 Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια λιβάδια

Βασικά και δευτερεύοντα λιβαδικά φυτά – ή βρύα – που κυριαρχούν στους σχηματισμούς της αλπικής και υποαλπικής ζώνης στον βορρά, καθώς και στις υψηλότερες ζώνες των βουνών της Μεσογείου.

267 Ξηρά, πυριτικά λιβάδια

Χαμηλά, κυρίως δευτερεύοντα λιβάδια (διατηρούμενα μέσω της βόσκησης), λιβάδια και ετήσιες ή εφήμερες κοινωνίες που αποικίζουν όξινα, καλά αποξηραμένα εδάφη των πεδινών περιοχών, λόφοι και ορεινή ζώνη των εύκρατων φυλλοβόλων, κωνοφόρων και πλατύφυλλων δασικών ζωνών.

269 Υγρά λιβάδια

Μη βελτιωμένα ή ελαφρώς βελτιωμένα υγρά λιβάδια και φυτοκοινωνίες με ψηλά αγροστώδη φυτά των βόρειων, εύκρατων υγρών, ηπειρωτικών στεπών και Μεσογειακών ζωνών. Η υδάτινη επιφάνεια παραμένει σε υψηλό επίπεδο κατά το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου, ιδίως κατά την αυξητική περίοδο των φυτών, που είναι προσαρμοσμένα στην κατάκλιση ή τον κορεσμό του εδάφους.

271 Μεσόφιλα λιβάδια

Πεδινοί και ορεινοί μεσόφιλοι (π.χ. όχι ξηρικά- προσαρμοσμένα) μόνιμοι βοσκότοποι και λειμώνες των βόρειων, εύκρατων υγρών, ηπειρωτικών στεπών και Μεσογειακών ζωνών.

272 Στέπες και ξηρά ασβεστούχα λιβάδια

Βασικές (κύριες) και δευτερεύουσες στέπες, σχηματισμοί κυριαρχούμενοι από μεσαία ή ψηλά πολυετή αγροστώδη φυτά (*που φύονται σε τούφες*) ή ξυλώδη βότανα που φύονται σε ανομοιόμορφο έδαφος, μαζί με τις ετήσιες ή εφήμερες φυτοκοινωνίες που τα συνοδεύουν. Τυπικοί σχηματισμοί, με δύο εποχές αγρανάπαυσης (χειμώνας και καλοκαίρι) που είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος κλιματικοί, είναι χαρακτηριστικοί μιας ζώνης στέπας σε ηπειρωτικά μέσα υψόμετρα, με παρεμβολές στις ζώνες φυλλοβόλων δασών. Παρόμοιοι σχηματισμοί, αν και πιθανώς ανθρωπογενώς δημιουργημένοι (δευτερεύοντες) και συνήθως με μια μόνο εποχή αγρανάπαυσης (καλοκαίρι), είναι εξαπλωμένοι στη ζώνη μετάβασης που σχηματίζεται στις εύκρατες πλευρές των υποτροπικών ερήμων. Κατ' επέκταση, αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει επίσης: ξηρά λιβάδια, διατηρούμενα κυρίως μέσω της βόσκησης, δασικούς σχηματισμούς στις παρυφές πεδιάδων, λόφων και ορεινών βιογεωγραφικών ζωνών από φυλλοβόλα και αειθαλή πλατύφυλλα είδη των εύκρατων δασικών ζωνών (κυρίως σε ασβεστολιθικά εδάφη), αμμώδεις περιοχές και διαβρωμένες βραχώδεις επιφάνειες.

Σε αυτή την έκδοση, η εγκαταλελειμμένη αρόσιμη γη σε περιοχές με κύριες ή δευτερεύουσες στέπες (αναπλασμένες στέπες), έχει συμπεριληφθεί σε αυτή τη κατηγορία, ενώ η αρόσιμη, υπό αγρανάπαυση γη σε τέτοιες περιοχές (ονομαζόμενη ως "ψευδοστέπα"), αναφέρεται ως "Αρόσιμη γη". Οι ορεινές στέπες (π.χ. στην Αρμενία) και οι θαμνώδεις στέπες (π.χ. στην Ισπανία) έχουν επίσης συμπεριληφθεί σ' αυτή τη κατηγορία.

Υγρότοποι (ενδοχώρας)

277 Όξινοι ομβροτροφικοί επίπεδοι τυρφώνες

Υψηλά oligοτροφικές (φτωχές σε θρεπτικά συστατικά), ισχυρά όξινες φυτοκοινωνίες αποτελούμενες κυρίως από βρύα (του γένους *Sphagnum*) που αναπτύσσονται σε (και σχηματίζουν) τύρφη, και προσλαμβάνουν υγρασία και θρεπτικά συστατικά μόνο από τις βροχοπτώσεις (ομβροτροφικές). Αναπτύσσονται μόνο σε σχετικά ψυχρά κλίματα με υψηλή βροχόπτωση.

279 Αλκαλικοί τυρφώνες και έλη, μεταβατικά τέλματα και πηγές

Φυτοκοινωνίες παρόμοιες με αυτές των όξινων ομβροτροφικών επίπεδων τυρφώνων, σε επίπεδα ή με ελαφρά κλίση εδάφη με φτωχή επιφανειακή αποστράγγιση, στα ωκεάνια κλίματα με έντονη βροχόπτωση (μόνο σε βορειοδυτική Ευρώπη, περιλαμβανομένης της Νορβηγίας).

282 Ποτάμια και ρέματα

Όλα τα ποτάμια και τα ρέματα (τρεχούμενα νερά), μόνιμα ή περιοδικά, γλυκού ή αλμυρού νερού. Σε αυτή την έκδοση, σχετικά φράγματα and αναχώματα από ιλύ, άμμο, χαλίκι και πέτρα έχουν συμπεριληφθεί σε αυτή την κατηγορία.

286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά

Χωρίς γλυφό νερό, αλμυρές ή υφάλμυρες λίμνες, μικρές λίμνες και τάφροι, τα χαρακτηριστικά τους, οι συναφείς πελαγικές και βενθικές κοινωνίες τους και τα στρώματα μακροφύτων που καλύπτονται από νερό ή παραθαλάσσια βλάστηση. Σε αυτή την κατηγορία συμπεριλαμβάνονται οι μεγάλες «θάλασσες» της ενδοχώρας, όπως η Κασπία, παρόλο που σε αυτή την έκδοση η Κασπία έχει ενταχθεί στην κατηγορία «Θαλάσσιες Περιοχές».

287 Στάσιμα γλυκά νερά

Φυσικές λίμνες, λιμνούλες και υδατοσυλλογές γλυκού νερού, καθώς επίσης και ημιφυσικές υδρόβιες φυτοκοινωνίες που εποίκίζουν τεχνητές συλλογές νερού, περιλαμβανομένων των τεχνητών λιμνών, ταμιευτήρων και καναλιών.

289 Παρόχθια υπερυδατική βλάστηση

Καλαμώνες, καθώς και διαπλάσεις με ψαθιά, βούρλα και άλλη υπερυδατική βλάστηση στην περιφέρεια ή σε επιπλέοντες σχηματισμούς λιμνών, ποταμών και υδατοσυλλογών, καθώς και ελών και τυρφώνων. Συχνά εμφανίζουν ζωνική ανάπτυξη, καθοριζόμενη από το βάθος του νερού και την υδροπερίοδο και παρεμβάλλονται μεταξύ του νερού και της ζώνης των υγρών λιβαδιών..

Θαλάσσιες περιοχές

292 Ανοικτή Θάλασσα

Ωκεάνιες εκτάσεις και εκτάσεις των συνδεδεμένων με αυτές θαλασσών, τις συνδεδεμένες με αυτές φυτοκοινωνίες (επιπλέουσες και βενθικές), καθώς και οι θαλάσσιες φυτοκοινωνίες τραχεοφύτων, θαλάσσιες φυτοκοινωνίες της παράλιας ζώνης και των παράκτιων λιμνοθαλασσών.

293 Θαλάσσιοι όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί

Κόλποι και στενά κανάλια των ωκεανών και των συνδεδεμένων με αυτούς θαλασσών, συμπεριλαμβάνοντας φιόρδ, και ισθμούς όχι όμως και τις εκβολές ποταμών και τις λιμνοθάλασσες.

Παράκτια

294 Βράχια, ύφαλοι και βραχονησίδες

Βραχώδεις εξάρσεις που εξέχουν μόνιμα από την επιφάνεια της θάλασσας, ή που περιοδικά αποκαλύπτονται ή που βρίσκονται σχεδόν στην επιφάνεια ή λίγο κάτω από την επιφάνεια των ωκεανών, των συνδεδεμένων με αυτούς θαλασσών και παράκτιων εκτάσεων, μαζί με τις συνδεδεμένες χερσαίες και θαλάσσιες φυτοκοινότητες. Περιλαμβάνει ξέρες, υφάλους και ρηχές βραχώδεις ακτές..

295 Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές

Βραχώδεις σχηματισμοί (συμπεριλαμβάνονται γκρεμοί, μεγάλοι βράχοι με επίπεδες προεξοχές, σπήλαια και βραχώδεις ακτές), ωκεανών, των συνδεδεμένων με αυτούς θαλασσών και των σχετιζόμενων λιμνοθαλασσών. Οι σχηματισμοί αυτοί είτε εφάπτονται του νερού είτε βρίσκονται αμέσως πίσω από κάποια στενή μη βραχώδη ακτογραμμή.

815 Παράκτιες λιμνοθάλασσες

Συλλογές αλμυρού ή υπεράλμυρου νερού γύρω από ωκεανούς, συνδεδεμένες με αυτούς θάλασσες, που συχνά σχηματίζονται μετά από αποκοπή κλειστών κόλπων από τη θάλασσα λόγω αποθέσεων φερτών υλών και ιλύος, και έχουν χάσει την άμεση επικοινωνία τους με τη θάλασσα, λόγω της ύπαρξης μόνιμων εμποδίων –λουρονησίδων από άμμο ή ιλύ.

816 Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλίρροιακή ζώνη

Παράκτιες ρηχές αμμώδεις ή λασπώδεις εκτάσεις σε ωκεανούς, συνδεδεμένες με αυτούς θάλασσες και σχετιζόμενες λιμνοθάλασσες, οι οποίες κατακλύζονται περιοδικά με νερό κατά τη φάση υψηλής παλίρροιας και αποκαλύπτονται κατά τη χαμηλή παλίρροια. Η περιοδικότητα της κατάκλυσης μπορεί να είναι ημερήσια ή να ακολουθεί εποχιακούς ή ετήσιους κύκλους. Οι εκτάσεις αυτές παραμένουν ακάλυπτες από βλάστηση τραχεοφύτων, καλύπτονται δε συνήθως από άλγη και διάτομα. Οι διαπλάσεις αυτές που συχνά ονομάζονται και λασποτόπια, έχουν ιδιαίτερη αξία ως πεδία τροφοληψίας παρυδάτιων και υδρόβιων πτηνών.

817 Αλμυρόβαλτοι

Φυτοκοινωνίες ανθοφύτων, κυρίως αλοφύτων (ανθεκτικών στο αλάτι), που εποικίζουν περιοχές που κατακλύζονται κατά την φάση της υψηλής παλίρροιας, τουλάχιστον σε κάποια φάση του ετήσιου παλίρροιακού κύκλου ωκεανών και θαλασσών. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει φυτοκοινωνίες που εποικίζουν εσωτερικές μόνιμες ή εποχιακές, αλμυρές, υφάλμυρες ή υπεράλμυρες υδατοσυλλογές και την περιφερειακή τους ζώνη, συμπεριλαμβάνοντας εσωτερικές θάλασσες, λίμνες, μικρές υδατοσυλλογές, ποταμούς, πηγές και αναβλύσεις, καθώς και αζωνικές έντονα διαφοροποιημένες φυτοκοινωνίες, που αναπτύσσονται σε συνήθως ξηρά, αλκαλικά, χλωριωμένα ή γυψώδη εδάφη στεππικών ή δασικών ζωνών (π.χ. αλμυρές στέπες, αλατούχοι θαμνώνες και δάση). Ζωνικές φυτοκοινωνίες ερημικών ή ημιερημικών περιοχών, που συνίστανται από αλόφυτα ή φυτά προσαρμοσμένα σε γυψοεδάφη, κατατάσσονται ως ερημικές ή ημιερημικές..

818 Αμμοθίνες και αμμώδεις παραλίες

Καλυμμένες από άμμο ακτογραμμές ωκεανών, συνδεδεμένων θαλασσών και παράκτιων λιμνοθαλασσών, που διαμορφώνονται από την ενέργεια του ανέμου και των κυμάτων. Αμμολωρίδες και όχθες ποταμών θα πρέπει να κατατάσσονται στην κατηγορία «ποτάμια/ρέματα», ενώ οι εσωτερικές αμμοθίνες διαμορφώνουν δικιά τους κατηγορία κάτω από τις «βραχώδεις περιοχές».

819 Χαλικώδεις και πετρώδεις ακτές

Οι ακτές των ωκεανών, και των συνδεδεμένων με αυτές θαλασσών και συνδεδεμένων λιμνοθαλασσών, καλυπτόμενες με βότσαλα ή μερικές φορές με μεγάλους βράχους, που συνήθως διαμορφώνονται από τη δράση των κυμάτων.

820 Παλίρροιακές ζώνες ποταμών και εσωτερικά παλίρροιακά ύδατα

Η πλατιά εκβολική ζώνη των ποταμών που εισέρχονται σε ωκεανούς ή σε συνδεδεμένες με αυτούς θάλασσες, και κοίτες ποταμών , κάτω από το όριο της παλίρροιας. Περιλαμβάνονται όλες οι θαλάσσιες πελαγικές και βενθικές φυτοκοινωνίες, καθώς και οι φυτοκοινωνίες που συνδέονται με την κοίτη και τον πυθμένα ποταμών.

Τεχνητά τοπία (χερσαία)

296 Καλλιεργούμενη γη

Χωράφια με δημητριακά, τεύτλα, ηλιάνθους, ψυχανθή, πατάτες και άλλους ετήσιους καρπούς. Η σύνθεση και η ποικιλότητα της πανίδας και χλωρίδας, εξαρτώνται από την ένταση της καλλιέργειας και την παρουσία συνόρων φυσικής βλάστησης μεταξύ των αγροτεμαχίων. Η κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνει δενδροστοιχίες, φυτοφράκτες, και μωσαϊκά αγροτικά τοπία π.χ. μικρές δενδροστοιχίες, διατεταγμένες γραμμικά, δικτυωτά, μεμονωμένες ή σε συμπλέγματα, με πόες ή καλλιεργημένα φυτά. Επιπλέον συμπεριλαμβάνονται συνδυασμοί από τέτοια στοιχεία και μικτές αγροτικές διαπλάσεις, που περιλαμβάνουν δενδρώδεις και ποώδεις ορόφους. Σε αυτή την κατηγορία μπορεί να συμπεριληφθούν τεχνητά, διαταραγμένα ή ετερογενή συστήματα, που περιλαμβάνουν φυτεμένα ή εξωγενή στοιχεία, ενώ πιο φυσικά συσσωματώματα που αποτελούνται από φυσικά στοιχεία και καλύπτουν αξιόλογες εκτάσεις ταξινομούνται στις κατηγορίες «Δάση και συστάδες δέντρων» ή «Θαμνώνες».

298 Δασικές φυτείες

Περιοχές από τεχνητών δασών ή συστάδων ή δενδρώδεις καλλιέργειες, αυτόχθονων ή ξενικών ειδών δέντρων, ειδικά φυτεμένων για την παραγωγή ξυλείας. Εδώ αναφέρονται περιοχές που φυτευτήκαν λιγότερο από 100-150 χρόνια πριν. Τέτοιες περιοχές όταν είναι παλιές ή όταν δεν διαχειρίζονται εντατικά, μπορούν να υποστηρίξουν πλούσια χλωρίδα και πανίδα.

299 Βελτιωμένοι λειμώνες

Λειμώνες που δέχονται εντατική λίπανση και επανασπορά, όπου μερικές φορές χρησιμοποιούνται επιλεκτικά ζιζανιοκτόνα, με αποτέλεσμα πολύ χαμηλή χλωριδική και πανιδική ποικιλότητα.

300 Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές

Πόλεις, χωριά και βιομηχανικές περιοχές. Περιοχές που χρησιμοποιούνται για κατοικία και για βιομηχανικές δραστηριότητες.

301 Πολυετείς καλλιέργειες, δενδροκαλλιέργειες

Ελαιώνες, οπωρώνες, αμπελώνες κλπ

302 Χέρσα εδάφη

Γη σε αγρανάπαυση, χερσότοποι. Χωράφια που έχουν τεθεί σε αγρανάπαυση, εγκαταλειμμένοι αγροί ή αφημένοι για ανάπαυση, οδικά κράσπεδα και άλλοι εμβόλιμοι χώροι σε διαταραγμένα εδάφη. Εποικίζονται από πολυάριθμα πρωτοπόρα, ξενικά ή νιτρόφιλα είδη.

303 Αστικά πάρκα και κήποι

Μεγάλοι κήποι. Συχνά ποικίλες δομές (σηματισμοί), δημιουργημένες για αναψυχή.

Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

Τεχνητά υδάτινα τοπία, όπως αλυκές, λιμνοδεξαμενές κλπ

Βάλτος/μεταβατικό Τέλμα/ πηγή

Μικρά τέλματα και σχετιζόμενες φυτοκοινωνίες από βάλτους, μεταβατικά τέλματα και τυρφώνες, καθώς και βλάστηση που φύεται σε πηγές - αναβλύσεις.

Σπήλαια και υπόγεια ενδιαιτήματα (μη υδάτινα)

814 Σπήλαια

Φυσικά σπήλαια και συστήματα σπηλαίων

Βραχώδεις περιοχές

Ο προσανατολισμός των βράχων (συμπεριλαμβανομένου της πρόσοψης, τους βράχους με επίπεδες προεξοχές, τα σπήλαια και τις ακτές) που συνορεύουν με τους ωκεανούς, με τις συνδεδεμένες θάλασσες και της παράκτιες λιμνοθάλασσες, ή χωρίζονται από αυτά από στενή ακτογραμμή.

821 Εσωτερικοί κρημνοί

Εκτεθειμένοι βράχοι από κρημνούς, προσόψεις βράχων, επιστρωμένες ασβεστολιθικές επιφάνειες, χασμοφυτικές φυτοκοινωνίες, και οι συνδεδεμένες ζωοκοινότητες.

822 Λιθώνες και ογκόλιθοι

Διαπλάσεις με πέτρες και ογκόλιθους καλυμμένες με πυκνή ή αραιή βλάστηση, συχνά ασταθείς, σε απότομες πλαγιές, που δημιουργήθηκαν από διάβρωση σε απότομο ανάγλυφο. Είναι χαρακτηριστικές των ψηλών βουνών σε όλες τις ζώνες, και επεκτείνονται σε χαμηλότερα υψόμετρα στην Βορειοευρωπαϊκή και στη Μεσογειακή ζώνη.

5) Περιγραφή των απειλών των ειδών χαρακτηρισμού:

Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας
Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις

Κωδικός	Απειλή	Περιγραφή	Παραδείγματα	Επεξηγήσεις
101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους	Καταπατήσεις υγροτοπικών και παραλίμνιων εκτάσεων από αγρότες ή αλλά οικοπεδοφύλους	καταπατήσεις παραλίμνιων εκτάσεων, μπαζώματα	
102	Επέκταση - εντατικοποίηση ετήσιων καλλιεργειών	Εντατικές καλλιέργειες και μονοκαλλιέργειες με σκοπό τη στήση, ζωοτροφές, παραγωγή ινών, καύσιμη ύλη, κ.ά.	βαμβάκι, αραβόσιτος, βιομηχανική τομάτα, κ.λπ	
103	Εντατικοποίηση πολυετών καλλιεργειών (αμπέλια, οπωρώνες, ελαιώνες κλπ)	Αντικατάσταση εκτατικών πολυετών καλλιεργειών με εντατικές	Αντικατάσταση παραδοσιακών αμπελώνων και ελαιώνων με αντίστοιχους εντατικής μορφής, πυκνού φυτευτικού συνδέσμου και αυξημένων αναγκών σε γεωργικές εισροές	
105	Δασικές φυτείες για παραγωγή ξύλου	Συστάδες δέντρων με σκοπό την παραγωγή ξυλείας ή χαρτίου εκτός φυσικών δασών, συχνά με μη αυτόχθονα είδη.	καλλιέργειες με ευκάλυπτος, νευκοφυτείες, φυτείες χριστουγεννιάτικων δέντρων.	Εάν πρόκειται για 1 ή 2 ξυλευόμενα είδη που φυτεύονται σε κύκλο εναλλαγής, τότε ανήκουν εδώ. Αν πρόκειται για πολλαπλά είδη ή φυτείες εμπλουτισμού σε ένα ημιφυσικό σύστημα, εντάσσονται στην κατηγορία Μη βιώσιμη διαχείριση δασών
106	Λευκοκαλλιέργειες	Φυτείες λευκάς σε αρδευόμενες ή παραλίμνιες, παραποτάμιες, πεδινές εκτάσεις	λευκάνες σε κακά αποστραγγιζόμενα εδάφη	
107	Βόσκηση κτηνοτροφικών ζώων σε υγρά λιβάδια	Σημειακή ή συνολική υπερβόσκηση υγρολιβαδών που οδηγεί είτε σε καταστροφή - υποβάθμιση του βιοτόπου, είτε σε απώλεια του ενδιαιτήματος	υπερβόσκηση βοοειδών σε υγρά λιβάδια, βόσκηση αιγοπροβάτων σε υγρολιβάδια	

**Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας
Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις**

		τροφολημίας και φωλοποίησης, είτε σε άμεση καταστροφή φωλιών από τα αγροτικά ζώα		
108	Υπερβόσκηση κτηνοτροφικών ζώων σε ορεινούς, ημιορεινούς και νησιωτικούς βοσκοτόπους	Σημειακή, τοπική ή συνολική υπερβόσκηση της περιοχής, οδηγεί σε υποβάθμιση βιοτόπων	Υψηλές πυκνότητες βόσκησης συνολικά, ή σημειακά είτε λόγω μεγάλου κτηνοτροφικού κεφαλαίου είτε λόγω συγκεντρωσής του σε περιορισμένο χώρο	
109	Εντατικής μορφής και σταβλισμένη κτηνοτροφία	Χερσαία οικότοπα ζώα, εκτρεφόμενα τοπικά ή με μη τοπικούς πόρους. Επίσης, εξημερωμένα ή ημι-εξημερωμένα ζώα τα οποία αφήνονται να βόσκουν ελεύθερα σε φυσικούς οικότοπους (ελεύθερη κτηνοτροφία).	φάρμες βοσειδίων, ορνιθοτροφεία, φάρμες παραγωγής γάλακτος, εκτροφεία βοσειδίων, στρουθοκάμηλοι, κ.ά.	Στη σταυλωμένη κτηνοτροφία τα ζώα κρατούνται σε περιορισμό ενώ στην ελεύθερη κτηνοτροφία βόσκουν ελεύθερα σε φυσικούς οικότοπους. Αν μερικά ζώα είναι αναμειγμένα σε ένα μεικτό καλλιεργητικό σύστημα, ανήκει στην κατηγορία Ετήσιες καλλιέργειες. .
110	Εκτατική υδοτοκαλιέργεια	Υδροβία ζώα εκτρεφόμενα εκτατικά σε λιμνοθάλασσες, όμβρια. Επίσης, εκκολαπτήρια ιχθύων στη φύση.	εκτρεφόμενα ψάρια σε λίμνες, οστρακοκαλιέργειες	Τα εκτρεφόμενα ζώα κρατώνται σε αιχμαλωσία. Τα εκκολαπτήρια ψαριών τοποθετούνται σε φυσικούς οικότοπους (στη φύση) και αποτελούν το υδατικό αντίστοιχο της ελεύθερης κτηνοτροφίας.
111	Εντατική υδοτοκαλιέργεια	Υδροβία ζώα εκτρεφόμενα εντατικά σε κλωβούς, με παροχή τροφής. Επίσης, ιχθυογεννητικοί σταθμοί	γαριδες ή ψάρια υδοτοκαλιεργειών, εκκολαπτήρια σοκωμών, τεχνητές δεξαμενές με άλμη	Τα εκτρεφόμενα ζώα κρατώνται σε αιχμαλωσία σε κλωβούς και τρέφονται εντατικά για γρήγορη ανάπτυξη.
112	Αναδασμός	Προγράμματα αναδασμού παραδοσιακών εκτατικών	Αναδασμοί σε παραλίμνες εκτάσεις, σε ημιορεινές περιοχές, γενικά σε περιοχές με εκτατικές καλλιέργειες όπου κυριαρχεί ο	

**Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας
Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις**

		αγροκτημάτων που οδηγούν σε εντοπιστικοποίηση καλλιεργειών και ομολογοποίηση του αγροτικού τοπίου	κατακερμιτισμός των κήπων, οι φυτοφράκτες καθώς και μωσαϊκότητα τοπίου	
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη	Πόλεις και οικισμοί συμπεριλαμβανομένης της μη οργανωμένης, εκτός σχεδίου οικιστικής ανάπτυξης. Στη χώρα μας η εκτός σχεδίου δόμηση συνιστά σημαντική απειλή αφού επεκτείνεται σχεδόν παντού.	αστικές περιοχές, προϊόντα, χώρια, θέρετρα, αγορές, γραφεία, σχολεία, νοσοκομεία	Η κατηγορία αυτή προφανώς ταυριάζει σχετικά με την κατηγορία <i>Εμπραγές και βιομηχανικές περιοχές</i> . Κατά γενικό κανόνα ωστόσο, αν οι άνθρωποι ζουν εκεί, θα πρέπει να εντάσσεται σε αυτή τη κατηγορία.
202	Εμπορική-βιομηχανική ανάπτυξη (Διμύδια, αεροδρόμια, βιομηχανικές ζώνες)	Εργοστάσια και άλλα εμπορικά κέντρα	στρατιωτικές βάσεις, εργοστάσια, μειονωμένα εμπορικά κέντρα, κτίρια γραφείων, εργοστάσια παραγωγής ενέργειας, σιδηροδρομικές γραμμές, ακτολογικές γραμμές, χώροι υγειονομικής ταφής	Ναυπηγεία και αεροδρόμια εντάσσονται σε αυτή τη κατηγορία, ενώ εξαιρούνται οι ακτολογικές γραμμές και οι αεροδιάδρομοι που εντάσσονται στην κατηγορία <i>Υποδμεές μεταφορών & Υπηρεσιών</i> . Τα φράγματα ΔΕΝ περιλαμβάνονται εδώ, αλλά στην κατηγορία <i>Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπηλμυρικής προστασίας</i> .
203	Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)	Τουρισμός και χώροι αναψυχής με σημαντικό αποτύπωμα.	Χιονοδρομικά κέντρα, γήπεδα γκολφ, καταφύγια, γήπεδα, κατασκηνώσεις	Υπάρχει μια λεπτή γραμμή μεταξύ της στέγσης και της παραθεριστικής στέγσης. Προσέξτε να μην συγχέετε την κατηγορία αυτή, η οποία επικεντρώνεται στις επιπτώσεις των χώρων αναψυχής στα ενδιαφέροντα, με τη κατηγορία <i>Δραστηριότητες αναψυχής</i> , η οποία επικεντρώνεται στις επιπτώσεις της διατραχής από την αναψυχή.
302	Εξορμητικές δραστηριότητες: Ιατρομεία-ορυχεία	Εξόρυξη για την ανάπτυξη και παραγωγή ορυκτών και πετρωμάτων	ανθρακορυχεία, ορυχεία χρυσού, Ιατρομεία, αλυκές, αμινολημίες, συλλογή κοραλλίων, deep sea nodules, συλλογή γκουανό, εκβύθιση εκτός των ακτολογικών γραμμών	Αφήνεται στην κρίση σας κατά πόσο η απομείωση των δασών που προκαλείται από έργα εξόρυξης θα πρέπει να ενταχθεί στην κατηγορία αυτή ή στην κατηγορία <i>Μη Βιώσιμη Διαχείριση Δασών</i> . Αυτό εξαρτάται από το αν τα πρωτογενή κίνητρα για την απομείωση των δασών είναι η πρόσβαση στα δέντρα ή στα ορυκτά. Ιζήματα ή τοξικές

Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας
Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις

				Χημικές εκροές από την εξόρυξη, θα πρέπει να ενταχθούν στην κατηγορία <i>Ρύπανση από Βιομηχανικές και Στρατιωτικές δραστηριότητες</i> , εάν είναι η σημαντικότερη απειλή από τη διαδικασία εξόρυξης.
303	Αναερόσιμες, μορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα	Διερεύνηση, ανάπτυξη και παραγωγή αναερόσιμων πηγών ενέργειας	παραγωγή γεωθερμικής ενέργειας, φωτοβολταϊκά, αιολικά πάρκα (περιλαμβανομένων των πουλιών που προσκρούουν στις ανεμογεννήτριες).	Η υδροηλεκτρική ενέργεια εντάσσεται στην κατηγορία Κατασκευή Φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπηλινυμικής προστασίας
401	Κατασκευή δρόμων όλων των κατηγοριών, καθώς και οδηροδρομικών γραμμών	Υπέργειες μεταφορές σε δρόμους και διαδρόμους μεταφορών. Συγγρά τα έργα αυτά διέχονται μέσα από προστατευόμενες και ευδοσθητες περιοχές, λαμβάνοντας αδειοδότηση ως υπέρτατο δημόσιου συμφέροντος	αυτοκινητόδρομοι, κυρίως οδικό δίκτυο, δευτερεύον οδικό δίκτυο, αγροτικό και δασικό δίκτυο, γέφυρες, περιφράξη οδών, επιβατικοί/ φορτίων/ εξορυκτικοί διάδρομοι μεταφοράς,	Οχήματα εκτός δρόμου (off-road) εντάσσονται στην κατηγορία <i>Ανθρώπινη/ενής άκληση</i> . Εάν υπάρχουν μικρότερες οδοί που συνδέονται με μια κύρια γραμμή κοινής ωφέλεια, ανήκουν στην κατηγορία Γραμμές μεταφοράς
403	Γραμμές μεταφοράς (ρεύματος, τηλεφώνου), αγωγοί πετρελαίου, φυσικού αερίου	Δίκτυα μεταφοράς ενέργειας και πόρων. Συχνά τέτοιες γραμμές διέρχονται μέσα από υγροτόπους και άλλα ευδοσθητα οικοσυστήματα προκαλώντας απώλειες σε είδη όπως οι πελεκάνοι και οι ερωδιόι	καλώδια τηλεπικοινωνίας και ηλεκτρισμού, υδραγωγεία, αγωγοί πετρελαίου και φυσικού αερίου, ηλεκτρικές περιφράξεις	Κεραίες κινητής τηλεφωνίας και άλλων επικοινωνιών που συνδέονται με μικρές οδούς πρόσβασης ανήκουν εδώ. Διαρροές πετρελαίου από αγωγούς εντάσσονται στην κατηγορία <i>Ρύπανση από Βιομηχανικές και Στρατιωτικές δραστηριότητες</i>
501	Κυνήγι-Αθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών	Θανάτωση ή παγίδευση χερσαίων άγριων ζώων ή ζωικών προϊόντων για σκοπούς εμπορικούς, αναψυχής, διαβίωσης,	κυνήγι θηραμάτων, τρόπαια από κυνήγι λιονταριών, παγίδευση καστράφων, συλλογή πεταλούδων, κυνηγοί μελιού ή φωλιών πουλιών, έλεγχος	Η κατηγορία αυτή εστιάζεται κυρίως σε ζώα που αρχικά ζουν σε χερσαίο περιβάλλον. Υπάρχουν, προφανώς, ορισμένα είδη που ζουν στο σύνολο μεταξύ χερσαίου/υδάτινου περιβάλλοντος. Το κυνήγι υδροβίων πτηνών και θαλασσοπουλιών εντάσσεται (κάτω ως αυθαίρετα) εδώ. .

**Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας
Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις**

		ερευνητικούς ή πολιτιστικούς ή για λόγους ελέγχου/δίωξης. Περιλαμβάνει τυχαία θανάτωση/παιδείωση.	πληθυσμού λυκών, λύκος έλεγχος ζιζανίων, δίωξη φιδών λόγω προκαταλήψεων και δεισιδαιμονιών.	
502	Παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δοκωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών	Χρήση δηλητηριασμένων δοκωμάτων από κτηνοτρόφους, αγρότες, κυνηγούς για εξόντωση "επιβλαβών" ειδών όπως ο λύκος, η αλεπού, η αρκούδα. Προκαλεί συχνά δευτερογενή δηλητηρίαση για τα πτωματοφάγα είδη πτηνών, που τρέφονται με τα είδη στόχους της παράνομης αυτής πρακτικής	Τοποθέτηση δηλητηρίων για λύκους, αλεπούδες, σσβούς, κουνάβια	
503	Καταδίωξη από συγκεκριμένους χρήστες ως επιβλαβή	Πρόκειται για περιπτώσεις καταδίωξης ειδών από κτηνοτρόφους (π.χ. χρυσαετούς επειδή μερικές φορές θηρεύουν νεαρά αιγοπροβάτα), αλεις (κορμπούρους ή πελεκάνους λόγω θήρευσης σε διβάγια η δεξαμενές με υδρία) ή άλλους χρήστες, όπως οι εκτροφείς περιστεριών (π.χ. πετρίτες). Οι παραπάνω θανατώνουν τα προστατευόμενα είδη παρανόμως.	Χρυσαιετοί, σπιζαετοί, πετρίτες, κορμπούνοι, πελεκάνοι και αρκετά ακόμη είδη πέφτουν θύματα τέτοιων περιστατικών	Η <i>Διάση/έλεγχος</i> εμφανίζει θανάτωση ή πλήγμα ειδών που θεωρούνται ανεπιθύμητα.
505	Εκ λάθους θανάτωση από	Πρόκειται για θανάτωση	Πολύ χαρακτηριστικό	

**Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας
Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις**

	κυνήγι ή λαθροθήρια	προστατευόμενων ειδών είτε κατά λάθος από νομοταγείς κυνηγούς που απλά μπερδεύουν το προστατευμένο είδος με άλλο θηρεύσιμο, είτε εσκεμμένα από λαθροθήρες που στοχεύουν άμεσα στο προστατευόμενο είδος	παράδειγμα η νανόχηνα, η οποία συχνά συγχέεται με την σταχτόχηνα η θήρα της οποίας επιτρέπεται. Επίσης βαχτόπαπιες σε υψοτόπους όπου επιτρέπεται η θήρα	
506	Τυχαιά παγίδευση σε αλευρικά εργαλεία	Περιλαμβάνει τυχαιά θανάτωση/ παγίδευση σε δίχτυα, παρανάδια.	Συλλήψεις θαλασσοκόρακα, αρτέμη ή μύχου σε παρανάδια	
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων	Δραστηριότητες που αν και δεν στοχεύουν άμεσα στα είδη χαρακτηρισμού, τα επηρεάζουν γιατί φέρνουν τον άνθρωπο κοντά στο βίωτό τους αυξάνοντας σημαντικά τα επίπεδα όχλησης		
510	Αποψιλωτικές υλοτομίες	Συγκομιδή δέντρων και ξυλωδών φυτικών ειδών, για ξυλεία, παραγωγή ινών, καύσιμη ύλη.	καθαρή κοπή σκληρής ξυλείας, επιλεκτική εμπορική υλοτομία ιironwood, διεργασίες παραγωγής ποδτού ή ροκανιδιών, συλλογή καυσόξυλων, μαγυρόβια παραγωγή ξυλάνθρακα	Κοπή δένδρων για καθαρισμούς γεωργικών εκτάσεων εντάσσεται στην αρμόδια κατηγορία <i>Γεωργία και Υδατοκαλλιέργειες</i> . Αν πρόκειται για μερικά δασικά προϊόντα που καλλιεργούνται σε πενήντο χρόνο (κύκλο αναδασής), τότε ανήκουν στην Δασικές Φυτείες για παραγωγή ξύλου.
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών	Επιλεκτική δασοκομία, όπου από τη συστάδα αφαιρούνται τα θεωρούμενα κακόμορφα, κουφαλερά, γέρικα ή "προβληματικά" άτομα, προκειμένου να παραμείνουν μόνο τα	Εξυγιαντικές υλοτομίες, επιλεκτική δασοκομική διαχείριση	

Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας
Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις

		<p>υγιή και ευθυτενή. Δασοκομική πρακτική που παλαιότερα εφαρμόζονταν κατά κόρον στα παραγωγικά δάση, αλλά σήμερα θεωρείται ξεπερασμένη αφού επηρεάζει όλους τους υπόλοιπους σκοπούς της δασοκομίας πλην της παραγωγής ξυλείας</p>		
514	Μολυβδίαση από σκάγια	<p>Τα σκάγια μολύβδου όταν πέφτουν στον υγρότοπο ή στη λίμνη παραμένουν στον πυθμένα και συχνά κατακινούνται από φυτοφάγα είδη πτηνών όπως οι πάπιες που τρέφονται με την υδρόβια βλάστηση. Αποτέλεσμα η δηλητηρίαση και ο θάνατος των συγκεκριμένων στρώμων</p>	<p>Δηλητηριάσεις παπιών, φαλαγιδών από μολυβένια σκάγια που βρισκονται στον πυθμένα υγροτόπων, δηλητηριάσεις αρπακτικών και πτωματοφάγων που τρέφονται με πουλιά που έχουν δεχθεί στο σώμα τους μολυβένια σκάγια</p>	
601	Οχλούδες δραστηριότητες αναψυχής	<p>Άτομα που περνάνε χρόνο στη φύση ή ταξιδεύουν με οχήματα εκτός καθορισμένου δικτύου μεταφορών, συνήθως για ψυχαγωγικό σκοπό.</p>	<p>off-road οχήματα, μηχανοκίνητα σκάφη, μοτοσικλέτες, jet-ski, snowmobiles, ανεμόπτερα, καταδυτικά σκάφη, παρατήρηση φαλανών, ορεινή ποδηλασία, πεζοπόροι, ορειβάτες, σκιέρ, παρατηρητές πουλιών, δύτες, κατοικίδια ζώα που εισέρχονται σε χώρους αναψυχής, προσωρινές κατασκηνώσεις, ομηλοαλογία, αναρρίχηση.</p>	<p>Η κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνει εργασίες που συνενδύονται καταναλωτική χρήση της βιοποικιλότητας - για παράδειγμα επιτηρώσεις από τη διαταραχή που προκαλούν υλοτόμοι ή κυνηγοί εντάσσονται κατάλληλότερα στην κατηγορία <i>Μη βιώσιμη Χρήση Βιολογικών Πόρων</i>. Τα οχήματα και σκάφη που κινούνται σε καθορισμένους μεταφορικούς διαδρόμους εντάσσονται στην κατ. <i>Υποδομές Μεταφορών & Υπηρεσιών</i>. Η ανάπτυξη μόνιμων χώρων αναψυχής ή τουριστικών εγκαταστάσεων (όπως ξενοδοχεία και θέρετρα), θα πρέπει να περιλαμβάνονται στην ενότητα Υποδομές τουρισμού -</p>

**Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας
Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις**

703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα	<p>Η πρακτική των αποξηράνσεων έχει πλέον περιοριστεί σε λίγους μικρούς υγροτόπους που πέφτουν συχνά θύματα εγγειοβελτιωτικών έργων. Μικρά αποστραγγιστικά δίκτυα που συχνά γίνονται και με ιδιωτική πρωτοβουλία παρανόμως, είναι περιπτώσεις που εντάσσονται και αυτές στη συγκεκριμένη κατηγορία. Συχνότερα θύματα οι παρόχθιες ζώνες ποταμών και πελάτων που καταστρέφονται συνήθως από έργα ευγείων βελτιώσεων ή αντιλημμυρικής προστασίας</p>	<p>αποξηράνσεις μικρών υγροτόπων με μικρές ή μεγάλες οργανωτικές τάξεις, αποξηράνσεις παρόχθιων ζωνών πελάτων, ποταμών αλλά και υγροτόπων, λόγω έργων διευθετήσεων, αντιλημμυρικής προστασίας και άλλων εγγειοβελτιωτικών έργων</p>	
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιάου και κοιτών πελάτων	<p>Ενέργειες που μετράδουν ή υποβαθμίζουν τους οικότους στην υληρεία της "διαχείρισης" των φυσικών συστημάτων για τη βελτίωση των ανθρώπινων συνθηκών διαβίωσης.</p>	<p>εγγειοβελτιωτικά έργα, εγκατάλειψη διοχευόμενων εκτάσεων, κρηπίδαμα κατά μήκος της ακτογραμμής, κατασκευή παραλιών, απομάκρυνση εμποδίων σε πέλατα.</p>	
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης,	<p>Πρόκειται για μία από τις σοβαρότερες και ευρύτερες απειλές για τα</p>	<p>Εγκατάλειψη ορεινών, ημιορεινών και νησιωτικών καλλιεργειών, εγκατάλειψη της</p>	

Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας
Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις

	<p>συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης της εκτατικής γεωργίας και κτηνοτροφίας</p>	<p>είδη χαρακτηρισμού της χώρας μας. Αφορά σε περιπτώσεις υποβόσκησης ορεινών περιοχών ή παραλίμνιων ζωνών λόγω εγκατάλειψης της εκτατικής κτηνοτροφίας, κατάσταση που οδηγεί σε δάσωση περιοχών ή στην αντικατάσταση υδρολίβαδων από καλαμιώνες, ταυτόχρονα, η απομείωση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου περιορίζει σημαντικά τη διαθεσιμότητα τροφής για πρωματοφάγα αρπακτικά. Από την άλλη, η εγκατάλειψη των ημιορεινών καλλιεργειών στην ηπειρωτική χώρα καθώς και των αναβαθμίδων στα νησιά, μειώνει τη διαθεσιμότητα τροφής για τα σποροφάγα είδη και επομένως επιδρά στους πληθυσμούς τόσο των ειδών αυτών όσο και των αρπακτικών που αποτελούν τους θηρευτές τους.</p>	<p>νομαδικής κτηνοτροφίας, περιορισμός της εκτατικής κτηνοτροφίας, αντικατάσταση αγνοοβόσταν με βοοειδή, περιορισμός της εκ περιτροπής βόσκησης</p>	<p>Ως η αυτόχθονα/ ξενικά/ εξωτικά χαρακτηρισίζονται εκείνα τα είδη (taxa) που εισήχθησαν είτε ηθελημένα, είτε τυχαία από τον άνθρωπο κατά τα τελευταία 10.000</p>
801	<p>Εισαγωγή ειδών εισβολέων</p>	<p>Επιβλαβή φυτά, ζώα, παθογόνα και άλλα μικρόβια που δεν</p>	<p>αρουραίοι σε νησίδες, άγρια ζώα, κατοικίδια ζώα, Ασθένεια της Φτελιάς, καρκίνος της Καστανιάς,</p>	

**Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας
Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις**

		<p>υπήρχαν αρχικά στα εκδότες οικοσυστήματα και εισήχθησαν και στη συνέχεια εξαπλώθηκαν σε αυτά άμεσα ή έμμεσα, μέσω των ανθρώπων</p> <p>δραστηριοτήτων. Στην Ελλάδα χαρακτηριστική περίπτωση οι αρουαίοι στις βραχονησίδες όπου φωλιάζουν</p> <p>μαυροπετρίτες και θαλασσοπούλια, είδη που δεν έχουν αναπτύξει μηχανισμούς αντιμετώπισης χερσαίων θηρευτών στις θέσεις φωλιαιοποίησής τους και υφίστανται μεγάλες απώλειες από τους αρουαίους</p>	<p>εισαγωγή ειδών για βιολογικό έλεγχο, μικρές που προσβάδουν αμφίβια εκτός της Αφρικής.</p>	<p>Χρόνια.</p>
<p>802</p>	<p>Αύξηση του πληθυσμού αυτόχθονων προβληματικών-ανταγωνιστικών ειδών</p>	<p>Επιβλαβή φυτά, ζώα, παθογόνα και άλλα μικρόβια που υπήρχαν αρχικά στα εκδότες οικοσυστήματα , αλλά έχουν βγει "έκτος ισορροπίας" ή "ανελευθερώθηκαν" άμεσα ή έμμεσα εξαιτίας των ανθρώπων δραστηριοτήτων. Στη χώρα μας χαρακτηριστικό παράδειγμα ο</p>	<p>υπερβολική αύξηση πληθυσμών ασπιμόνγαρου, κουρούνας, αγριοκούνεδου, υπεράφθονα αυτόχθονα ελάφια, υπεράφθονα φύκη εξαιτίας της απώλειας των αυτόχθονων βοσκούντων ψαριών, αυτόχθονα φυτά που υβριδίζουν με άλλα φυτά, ασθένειες που επηρεάζουν τα τρωκτικά.</p>	<p>Είναι ένα θέμα υπό συζήτηση το πότε ένα είδος γίνεται "προβληματικό" (γνωστό και ως έξω από το φυσικό εύρος διακείμενοσής του). Η κατηγορία αυτή θα μπορούσε πιθανώς να αναδιατυπωθεί με τη πάροδο του χρόνου.</p>

Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της οργανοανιόδας
Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις

		ασημόν/λαρος που έχει αυξηθεί υπέρμετρα επειδή βρίσκει τροφή σε χλωματρές και ανεξέλεγκτους σκουπιδοτόπους, με αποτέλεσμα να θηρεύει και να ανταγωνίζεται άλλα είδη όπως ο αιγαιόγλαρος			
803	Εισαγωγή γενετικού υλικού, υβριδισμός, μεταλλαγμένα	Ανθρωπογενώς μεταβαλλόμενοι ή μεταφερόμενοι οργανισμοί ή γονίδια.	καλλέργειες ανεθκτικές σε φυτοφάρμακα, εκκολαπτήρια σοκολιών, έργα αποκατάστασης με τη χρήση μη τοπικών τραπεζών σπερμιάτων, γενετικά τροποποιημένα έντομα για βιολογικό έλεγχο, γενετικά τροποποιημένα δέντρα, γενετικά τροποποιημένα ψάρια.	Τα ψάρια που χρησιμοποιούνται στα εκκολαπτήρια δεν είναι απαραίτητα είδη εισβολείς, αλλά που μπορούν να διασπράξουν το γονιδιακό απόθεμα των αυτόχθονων ειδών ψαριών.	
901	Ρύπανση από αστικά λύματα	Υγρά αποβλήτα και μη σημειακές εκροές από κατοικίες, αστικές περιοχές που περιλαμβάνουν θρεπτικά συστατικά, τοξικές χημικές ουσίες ή/και ιζήματα.	εκροές από δημοτικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων, διαρρέοντα σηπτικά συστήματα, ανεπεξέργαστα λύματα, υπαίθριες τουαλέτες, πετρέλαια ή εκρήξεις από δρόμους, λιπόματα και φυτοφάρμακα από χλόοτάπητες και γήπεδα γκολφ, αλάτι που ρίχνεται στους δρόμους.	Η κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνει τις μεγάλες βιομηχανικές εκροές, που εμπίπτουν στην κατ. 902 <i>Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες</i> . Περιλαμβάνει χημικά και εθόμενης γενιάς ρυπαντές (με καφέλη ή φαρμακευτικά προϊόντα) στα οικιακά απόβλητα. Τεχνικά, τα λύματα από ένα σωλήνα είναι "σημειακές πηγές", ενώ ένα διαρρέον σηπτικό σύστημα είναι "μη σημειακή πηγή." Η κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνει τις γεωργικές απορροές, που εμπίπτει στην κατ. 904 <i>Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφραλίμυρση αποδεκτών</i>	
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες	Υδατογενείς ρυπαντές από βιομηχανικές και στρατιωτικές πηγές, συμπεριλαμβανομένης της εξόρυξης, παραγωγή ενέργειας και άλλες	τοξικές χημικές ουσίες από εργοστάσια, παράνομη απόρριψη χημικών, απορρίμματα ορυχείων, αρσενικό από ορυχεία χρυσού, διαρροές από δεξαμενές καυσίμων, PCBs σε ιζήματα	Η πηγή της ρύπανσης είναι συχνά μακριά από το σύστημα - ένα ακραίο παράδειγμα είναι τα βαρέα μέταλλα που μεταφέρουν τα μεταναστευτικά χείλη στη Θάλασσα των Σαργασσών (Β. Ατλαντικός). Συχνά, οι ρυπαντές αποτελούν πρόβλημα όταν bioσυσσωρεύονται μέσω της τροφικής αλυσίδας. Οι διαρροές πετρελαίου από αγωγούς	

Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας
Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις

1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδοιατημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής	Απειλές από μακροπρόθεσμες κλιματικές αλλαγές που μπορεί να συνδεθούν με την υπερθέρμανση του πλανήτη και άλλα ακραία κλιματικά/ καιρικά γεγονότα που είναι εκτός του φυσικού εύρους διακύμανσης, ή δύσνητικά μπορούν να εξαφανίσουν ευάλωτα είδη ή οικοτόπους.	Ίσχυος της στέρξης της θάλασσας, ερημποίηση, λιωσιμο των πάγων, μετατόπιση δασοσφιν, λεύκανση κοραλλίων	Οι κατηγορία αυτή εστιάζει πρωταρχικά στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στα ενδοιατήματα
1208	Αναδασώσεις	Πρόκειται για δασοκομική πρακτική που εφαρμόζεται όταν δεν είναι εφικτή η αναγέννηση της βλάστησης (π.χ. μετά από σεισμό πυρκαγιών στον ίδιο τόπο) ή όταν για κάποιο λόγο η δασική υπηρεσία θέλει να αλλάξει τη φυσιολογία και σύνθεση της βλάστησης μιας περιοχής. Συνήθως σχετίζονται με αναδασώσεις κωνοφόρων και πολύ συχνά πρόκειται για αποτυχημένες προσπάθειες με πολύ περιορισμένα αξία για τη βιοποικιλότητα και τα πτηνά	Αναδασώσεις καιμμένων εκτάσεων, αναδασώσεις προστατευτικές, υδρονομικές, περιαστικές	
1212	Καταστροφή παρόχθιων	Αφορά στην	Μπαζώματα χειμάρρων, ποταμών	

**Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας
Ομαδοποίηση ειδών χαρακτηρισισμού ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις**

οικουσιτημάτων	καταστροφή παρόχθιας βλάστησης, ρεϊμάτων, ποταμών και υγροτόπων, αποτέλεσμα καταπατήσεων, λαθροξέλιευσης, και διείσδυσης άλλων αυθαιρέτων δραστηριοτήτων από τις οποίες δυστυχώς βρίθεται η χώρα.	και υγροτόπων, κοπή δέντρων, παράνομη διάνοιξη δρόμων, παράνομες καταστροφές από την κατασκευή έργων όπως υδροηλεκτρικά, αντληθημυρικά έργα.	
----------------	---	--	--